

Forpersonens årsberetning for 2024-2025

Denne beretning omhandler bestyrelsens arbejder i perioden marts 2024 til februar 2025, en periode, som har været helt vildt fantastisk, ikke mindst på grund af mine vidunderlige kollegaer i bestyrelsen. Beretningen er skrevet af forpersonskabet i fællesskab af Dorte Linde-Bech, Christine Ebbesen og Nina Tejs Jørring.

Derfor skal det første i denne beretning være en kæmpe tak til hver og en i bestyrelsen. I har hver især ydet et kæmpe arbejde med hver jeres særlige kompetencer og ildhu. Det har været en ægte holdindsats, hvor vi har fordelt opgaverne efter interesse og evner, hjulpet hinanden når det blev svært og fejret det og haft det virkelig sjovt sammen i resten af tiden.

Vores bestyrelsesmedlem Rune Stevnshøj måtte meget tidligt trække sig fra bestyrelsen grundet sygdom i familien, så det var en stor lettelse og med glæde, at vi havde fået valgt en suppleant ved generalforsamlingen, hvilket betød at Yamuna Ratnasingham straks kunne træde ind. Så bestyrelsen har gennem hele året bestået af: Christine Ebbesen, Dorte Linde-Bech, Mirella Debost, Kasper Jessen, Janne Kongsbak, Mette Falkenberg Krantz, Yamuna Ratnasingham og Nina Tejs Jørring. Lene Lundkvist har været selskabets sekretær igennem så mange år, at jeg ikke ved, hvornår hun startede. Hun nægter altid at tage imod tak og begrundet det med, at det er et arbejde. Men uden Lene ville dette selskab ikke fungere, for hun er den eneste, der har nok erfaring med hvad "vi plejer at gøre", til at få "rutinerne" til at fungere som rutiner.

Dernæst skal der lyde en dybfølt tak til alle jer, fra uddannelseslæger til ledere og professorer, som har brugt jeres tid og viden til gavn, ikke kun for bestyrelsens arbejde, men for at hjælpe med at skabe en bedre børne- og ungdomspsykiatri. Så vi kan hjælpe dem, der har brug for vores hjælp, bedre.

Vi havde drømt om at skabe en liste over alle, der har bidraget i år. Men det blev for omfattende. Og det er vel en god ting! Men vid, at alle I, der bidrager med undervisning, vejledning og supervision (også i det daglige), vidensdeling i egne og SST's udvalg, DMPG'er, NKA'er, organisatoriske, diverse råd, podcasts, artikler (videnskabelige og ikke videnskabelige), osv. osv. alle bidrager til at gøre børne- og ungdomspsykiatrien bedre!

Så: Tak til jer alle!

Børne- og ungdomspsykiatrien hører under LVS, der er vores paraplyorganisation. LVS's vision er at være den ypperste lægefaglige stemme og sikre, at der i Danmark er de bedste vilkår for forskning, uddannelse og faglig udvikling på sundhedsområdet.

Vores selskabs vision er formuleret i vores vedtægter: 1) at fremme forskning, 2) at sikre den bedst mulige uddannelse af speciallæger i børne- og ungdomspsykiatri, 3) at arbejde for at børn og unge får et optimalt behandlingstilbud og 4) at udbrede kendskabet til børne- og ungdomspsykiatri.

I det daglige kunne vi beskrive dette med en metafor: Vi er som en trebenet stol, som børn, unge og deres familier kan komme og sætte sig på, i den periode af deres liv, de har brug for hjælp fra os. De tre ben er behandling, forskning og uddannelse. Stolen skal stå på et solidt fundament af god ledelse og samfundskendskab til os.

Men i en lang periode, er der blevet skåret lidt af både det ene og det andet ben, og stolen står til tider voldsomt og vakler og opleves i ubalance.

Men med psykiatriplanen er der taget fat på at reparere, istandsætte eller måske helt grundlæggende genopbygge stolen – hvor det første område vi vil nævne, er fokus på vores speciallægeuddannelse. Vi har været inviteret inden for hos Danske Regioner for at drøfte nogle af de problemstillinger, der er i forhold til vores speciale. Vi har fået besat alle inspektor-poster og 3 regioner har allerede haft inspektorbesøg, det 4. besøg er på vej. I januar 2025 afholdt selskabet det første nationale netværksmøde om uddannelse. Vi arbejdede bl.a. på vores organisering, fx ift større integrering af psykoterapi i vores uddannelsesorganisering, og hvorledes vi sikrer sammenhæng mellem det lokale og det nationale, og mellem de erfarne og nye i de forskellige roller.

Det kommer samtidig med at vores speciallægeuddannelse skal laves om, en ny sundhedsstrukturereform og en psykiatriplan, der stadig er ved at blive rullet ud. Men først og fremmest skal vi uddanne flere for at sikre tilstrækkelig kapacitet, særligt da vi er et af 4 specialer, der specifikt er fokus på i sundhedsreformen. Det stiller bl.a. store krav til vores kursusaktivitet og vores psykoterapiuddannelse. Det vil også fremover kræve stærk ledelsesmæssig opbakning fra ALLE regioner, til dem der på forskellig vis løfter vores uddannelse.

Dette samtidig med at vi som speciale har formået at udrede (og i mindre grad behandlet) langt flere børn og unge med psykiatriske vanskeligheder, også udover hvad vi har øget i kapacitet. Faktisk er vores præstation uden sidestykke sammenlignet med andre specialer. Og der er brug for vores indsats, selvom bestyrelsen i samarbejde med mange af jer, har italesat gentagne gange til særligt landspolitikere, at UBR som den er i dag, ikke giver mening for hverken børn, unge eller familier eller med en faglig brille. Lige nu måles vi på, om vi får udredt patienten, uanset om det er vigtigt, at den udredning sker hurtigt eller godt må tage tid, samtidig med, at der ikke er tilstrækkelig sammenhæng på tværs af sektorer til at sikre ordentlig behandling for mange af vores patienter efterfølgende.

Bestyrelsen har haft mulighed for at italesætte dette mange steder, inklusiv til vores sundhedsminister, og vi har deltaget i ministeriets rådgivende udvalg i forhold til UBR sammen med bl.a. flere cheflæger. Det er blevet tydeligt, at der er brug for en tværministeriel indsats for at knække den nød.

Modellen ”Hurtig opstart af behandling og tryk opfølgning i børne- og ungdomspsykiatrien” som er kommet i 2025 fra Sundhedsstyrelsen er et arbejde, der vil kræve meget af lederne og af mange af jer og er første trin i dette arbejde. Alt sammen for at styrke og fremme vores faglige og vigtige arbejde og sikre det skaber mening for patienter, familier, den enkelte medarbejder og samfundet

Samtidig vil vi understrege, at vores speciale de seneste mange år har styrket vores forskningsben. Det er fantastisk, at vi næsten hvert eneste år kan byde en ny professor velkommen i vores midte, såvel som antallet af Ph.d.-studerende og post.doc'er er også stigende.

Bestyrelsen har også haft en meget stor støtte og glæde af hele professorkollegiet. Næsten alle professorer har på et tidspunkt indenfor det sidste år hjulpet bestyrelsen. Flere har deltaget i møder med en minister, med Sundhedsministeriet, Sundhedsstyrelsen, DMPG, deltaget i arbejdet omkring komplekse høringsvar og i flere andre sammenhænge. Tak!

Det styrker forskningsbenet, når bestyrelsen for vores faglige selskab (det lægevidenskabelige selskab) har så tæt et samarbejde med professorkollegiet og alle de andre forskningsaktive.

Selskabets forskningsudvalg har i samarbejde med bestyrelsesmedlem Mirela Debost stået for at arrangere årsmødet i 2024 og igen i 2025. Det var så flot en succes i 2024, at vi gerne vil forsætte med den model, at vi har et årsmødeudvalg med folk fra forskningsudvalget og bestyrelsen.

Mirela har trukket det store læs (uden at forklejne alle jer andre!), og da hun har besluttet ikke at genopstille til bestyrelsen efter hendes første periode udløber, er vi fra bestyrelsens side meget glade for, at hendes store erfaringer med årsmøde-planlægning, fortsat kan trækkes på. Dette da Mirela tilbyder at bidrage til det kommende årsmødeudvalg i det omfang, der bliver behov for. Mirela har også sat et struktureret nyhedsbrev i søen. Forhåbentlig har I alle lagt mærke til, at der nu udkommer en nyhedsbrev fire gange årligt med en hel række informationer man kan dykke mere ned i. Mirela er redaktør på dette, og tilbyder også at forsætte med denne opgave. Det er jo en kæmpe gave til os som selskab.

Et sådan nyhedsbrev er vigtigt, særligt når vi bliver et større og større speciale. Vi har pr 1. februar 2025: 467 medlemmer, heraf arbejder de 155 som færdiguddannede speciallæger i den regionale hospitalspsykiatri (svarende til ca. halvdelen af speciallæger i den erhvervsaktive alder), og 23 er praktiserende speciallæge med yder nummer. Derudover er der ca. 220 uddannelseslæger ansat i den regionale hospitalspsykiatri, og vi forventer en stor stigning i antal læger under uddannelse de kommende år. Antallet af speciallæger ansat i privatregi er ca. 45%.

Alle er vi med til at bidrage til at løfte opgaven i børne- og ungdomspsykiatrien, og for bestyrelsen er det vigtigt, at vi er et fagligt selskab for alle læger, der arbejder for en bedre børne- og ungdomspsykiatri og for at løfte opgaven. Vi har nemlig brug for alle de gode kræfter der er, så vi lykkedes med at gå fra udfordring til en positiv forandring til gavn for vores patienter.

Sidste år bad bestyrelsen generalforsamlingen om opbakning til at bruge vores overskud fra ESCAP-konferencen til noget særligt. Det fik vi, og der kom gode input. Desværre drilledes navnet os juridisk, fordi vi kom til at kalde det et legat. Nu hedder det en pulje. Målet er at uddele ca. 5000 kr. årligt, indtil pengene er brugt. De skal gerne gavne flest muligt ifm. internationale, kliniske og uddannelsesaktiviteter.

Det hedder nu: ESCAP-puljen. I kan læse mere om det her: <https://bupnet.dk/boerne-og-ungdomspsykiatrisk-selskab/escap-puljen/>

Næste år har børne- og ungdomspsykiatrisk selskab eksisteret i 25 år. Det skal fejres med et ekstra stort årsmøde, over tre dage!! **Torsdag-fredag-lørdag den 5. til 7. marts 2026.** Vores sekretær og bestyrelsen har derfor booket et helt særligt sted, hvor vi kan være rigtig mange. Samtidig er det ikke større, end at vi kan booke alle deres værelser, så når "natten falder på" har vi hele stedet for os selv 😊 <https://www.vingsted.dk/>

Nu lidt kronologisk information om året, der gik:

ICD-11 blev sat på pause i 2024, hvorefter mange professorer og klinikere i samarbejde med bestyrelsen var aktive i medier og i samarbejde med DPS ift. at problematisere dette. Bestyrelsen har også problematiseret dette til Sundhedsministeren, hvilket resulterede i et kontant svar fra sundhedsministeren om, at ICD-11 skal gennemføres. Så arbejdet er genoptaget i Regionerne og Sundhedsdatastyrelsen ift. analyse omkring hvordan implementeringen skal foregå. Det faglige arbejde er på plads, fordi så mange medlemmer har lavet frivillige arbejder med oversættelsen, så nu venter vi i spænding. Fra bestyrelsen side er det målet at presse på for en tidsplan, så vi kan begynde at planlægge efteruddannelse og være så klar vi kan, når ICD-11 skal implementeres. Vi tror på det sker - engang.

I marts 2024 var Let Tilgængelige Tilbud under 1. behandling i Folketinget, i start februar 2025 var faglig ramme og vejledning i høring, hvor professor Pia Jeppesen lagde et kæmpearbejde. Dette mens tilbuddet allerede var i fuld gang med at blive etableret nationalt i alle regioner og de fleste kommuner med brug af STIME-modellen. Alt er langt fra på plads og i gang, men det er et løfte til børn og unge med psykisk mistrivsel, og det kan være med til, at vi sammen løfter i et tværsektorielt samarbejde. Bestyrelsen har løbende møder med KL for at understøtte arbejdet bedst muligt.

DMPG er et arbejdet, der har pågået udover indeværende år, og har affødt en række nationale, evidensbaseret faglige retningslinjer, hvoraf nogle faktisk er dækkende for forløb fra vugge til grav. Det er et meget vigtigt arbejde, hvor mange af jer medlemmer sidder i arbejdsgrupper og gør en stor indsats for at sikre, at det arbejde, der bliver lavet, favner det børne- og ungdomspsykiatriske perspektiv. Senest med en national DMPG dag i oktober 2024. Og med igangværende arbejder omkring dobbeltdiagnoser og autisme.

Det vil fortsat være et fokus fra bestyrelsen at sikre et fortsat samarbejde omkring retningslinier omkring det hele forløb for patienter med psykiatrisk sygdom og handicap med DPS.

I 2025 er arbejdet overgået til det Nationale kvalitetsråd, hvilket har affødt mange møder med LVS og Danske Regioner ift. afklaring og etablering af det fremadrettede retningslinjearbejde. Fremadrettet skal de to selskaber principielt eje dette arbejde, med sekretariatshjælp og økonomisk støtte fra Kvalitetsinstituttet.

Derfor vil alle medlemmer i vores faglige selskab i langt højere grad blive inddraget for at være med til at varetage dette arbejde, så alle læger, uddannelseslæger og speciallæger (både i det private og det offentlige) kan deltage i disse opgaver. Vi forestiller os og støttes af Danske Regioner i at se dette som en kultur, hvor det er et offentligt ombud for alle.

Bestyrelsen oplever, at alt for mange af vores medlemmer, laver dette arbejde udover almindelig arbejdstid. Vi mener, at det er en del af vores arbejdsopgave portefølje og noget som alle skal deltage i, i et eller andet omfang.

Et borgerligt ombud, er et hverv, som er pålagt af det offentlige, og som borgerne efter lovgivningen har pligt til at modtage. Derfor har bestyrelsen som fokus og arbejdsområde, at det skal være betalt af dem, der pålægger opgaven enten ved at det kan foregå i arbejdstiden eller ved lønkomensation. Uanset om man er sin egen arbejdsgiver eller ansat af det offentlige eller private.

Det samme kunne være relevant ift. at løfte høringsopgaven i selskabet, så vi kan sikre, at der afsættes tid og kræfter til at den børne- og ungdomspsykiatriske faglighed relevant inddrages omkring lovgivning, faglige rammer og vejledning. Og vi har brug for alle jer ind i dette.

De fleste af os har nok opdaget, at der fra 2024 skete en lovændring, hvor børn med psykiatriske vanskeligheder nu selv skal samtykke til at blive indlagt i Børne- og ungdomspsykiatrien, uanset fagfolks og forældres mening.

Dette ville aldrig være et tema på pædiatriske afdelinger - mange børn er ikke glade for at blive indlagt, det kan være skræmmende og utrygt, og skal kun ske når nødvendigt. Men børn skal ikke have dette ansvar uanset, om det er somatisk eller psykisk lidelse.

Og børn med psykiske lidelser skal have mulighed for indlæggelse, når der fagligt vurderes behov herfor. Dette har selskabet tydeliggjort i vores høringssvar, og vi er fra bestyrelsens side bekymret for denne ulighed og forsøger at gøre opmærksomt på dette blandt andet gennem Sundhedsministeriets departement og Institut for Menneskerettigheder.

Derfor har vi også bedt alle stationære afsnit om hjælp til at komme med eksempler på, hvor denne lovgivning spænder ben for en fagligt berettiget indlæggelse og behandling af børn, og hvor de ikke kan hjælpes under psykiatriloven.

Som fagligt selskab er det blevet tydeligt, hvor vigtigt det er at være aktiv fagligt og sætte præg på den politiske og samfundsmæssige debat på tværs af kontekster, særligt for vores lille speciale, der er ved at vokse sig stor grundet et desværre stigende behov.

Vi har igennem mange år ikke fået tilført de nødvendige ressourcer, og nu med Psykiatriplanen ændrer det sig og i et meget højt tempo. Derfor har BUP-DK også i tiltagende øvet sig i at blive mere lobbyistisk, både ift. den næste Psykiatriplan, Trivselskommissionens arbejde, sammenlægning af psykiatri og somatik, ICD 11, høring på Christiansborg omkring uhensigtsmæssigheder i forløb fra vugge til grav for patienter med psykiatriske lidelser, møder med Sundhedsministeren og departementet, deltagelse på Folkemøde, patientforeninger, Økonomisk råd, Spirende Sind osv.

Alt sammen for at sikre, at vi lykkedes med at belyse behov og kompleksitet i vores speciale på vegne af specialet, og med det formål at gavne vores patienter.

Det er reelt en af de syv lægekompetencer, men den ligger langt fra vores normale opfattelse af hvem vi er. Det er en proces, der har været længe undervejs, og startede med den første

ansættelse af en kommunikationsmedarbejder. Det tager tid at lære det politiske spil, opbygge netværk og finde sin rolle. Men BUP-DK er som selskab godt på vej.

Udviklingen går hurtigt? Vi skal nu tænke psykiatriplanen som plan 1 og så kommer der en plan 2! Bestyrelsens fokus for plan 2 er, hvordan vi sikrer, at kapacitetsøgningen også omsættes til nogle rammer, hvor der er plads nok til alle, såvel som kapacitet til at understøtte alle dem der arbejder med patienterne. Men også fokus på at sikre, at når vi nu er så gode til at udrede patienter, skal vi også sikre, at patienterne får faglig evidensbaseret behandling både inde hos os, på bosteder for de dårligste og i eget hjem sammen med deres familier i samarbejde med kommuner og PPR. Som selskab har vi fokus på at formidle den kompleksitet, der er i behandlingen af vores patienter tværsektorielt.

For familier med børn og unge med psykiatriske vanskeligheder står med en alt for stor og urimelig opgave med at finde rundt i systemerne for at sikre udredning og behandling til deres børn. Tænk hvis dette var meget mere standardiseret pba evidens og empiri. Noget af det børne- og ungdomspsykiatrien kan, er at være helhedsorienteret. Vi arbejder med bio-psykosociale årsagsforklaringer og behandlinger. Det skal vi holde fast i – for det er noget helt særligt og meget vigtigt. Og helt anderledes end mere rene biologiske specialer, hvor en blodprøve f.eks. kan forklare en infektion.

På hjemmesiden har vi indført en kalender.

Inspireret af, at mange lagde medlemsmøder, I og H-kurser med mere oven i hinanden, og dermed gjorde det umuligt at deltage i de forskellige ting.

Derfor vil vi gerne indføre en kultur, hvor man hurtigst muligt får datoer ind i kalenderen, så kan andre, der senere planlægger aktiviteter lige tjekke om en dato er "blokeret".

Giver det mening?

Derfor: når et nationalt kursus/møde er oprettet, vil det være godt at få datoerne ind i kalenderen. Giv besked til Lene på lene.bup@hotmail.dk.

Vores årsmøde er jo heldigvis velbesøgt, hvilket er en stor fornøjelse og vigtigt, som vi vokser os større. Fokus er med god grund på de faglige områder, hvor den nyeste forskning er noget, vi alle er interesseret i.

Fra bestyrelsen har vi op til dette årsmøde haft fokus på, at årsmøde også skal indeholde bredere faglige elementer, hvor f.eks. uddannelse, etik og terapi gerne må fylde mere. Derfor har vi også fokus på at have posters med et meget bredt indhold. Gerne cases, forskning, administrativt, uddannelse, DMPG'er osv. Det er et fortsat udviklingsperspektiv for både ift. posters og årsmødets samlede indhold.

Så ved jubilæumsåret håber vi på endnu flere posters med varieret indhold.

Under BUP-DK har vi en række udvalg og interessegrupper – det seneste år er der tilkommet psykofarmakologisk interessegruppe og interessegruppe for psykopatologi. Udvalgene løfter mange vigtige opgaver særligt ift. psykoterapi, uddannelse og forskning – og bestyrelsen inddrager udvalgene ift. arbejdsopgaver, hvor det giver mening.

Interessegrupperne er en mulighed for at danne faglige fællesskaber nationalt under vores selskab omkring mere afgrænset områder.

Vi overvejer, om der kan oprettes endnu flere udvalg eller interessegrupper i selskabet med faglige fyrtårne, professorer/seniorer overlæger som forpersoner ift. alle vores diagnoser, emner og ift. fx DMPG?

Så der skabes nationale fora, der kan løfte et fagligt niveau, der kan fordre DMPG'erne og den videre udvikling af disse.

Den 02.03.01 blevet der afholdt en stiftende generalforsamling i det ny Børne- og Ungdomspsykiatriske Selskab i Danmark (BUP-DK).

Det betyder, at selskabet vil fylde 25 år den 2. marts 2026. Det skal fejres.

Derfor har vi lagt festskriftet for børnepsykiatriens første 50 år op sammen med resten af udvalgenes årsberetninger, som en god optakt til næste års fest.

Måske skal vi allerede nu overveje om vi kan skrive et festskrift om BUP-DK?

Vi vil gerne afslutte beretningen med nogle tanker om, hvad vores fælles selskab skal bidrage med til det danske samfund. Vi er ikke en fagforening. Vi oplever dog ofte emner, opgaver og interesser sammenfaldne med fagforeningerne. Men det er en endda meget vigtig skelnen, som vi finder det nødvendigt at understrege netop nu. Det lægevidenskabelige selskabs fornemmeste opgave er todelt:

Tage medansvar for at skabe en børne- og ungdomspsykiatri, hvor vi kan behandle de børn, unge og familier, der har brug for os, bedst muligt og helbrede flest mulige.

Samtidig skal vi bidrage med vores viden og deltage i den offentlige debat og udvikling af vores samfund, så færrest muligt får brug for os.

Det er derfor vores håb, at det børne- og ungdomspsykiatriske selskab også i fremtiden vil være et sted, hvor alle nuværende og kommende børne- og ungdomspsykiatere uanset politisk, organisatorisk eller anden værdimæssig tilhørsforhold vil føle sig velkommen og som en del af et værdibaseret fællesskab. De forskellige tilhørsforhold og politiske holdninger kan potentielt skabe splid og tvister, men vi er ikke i tvivl om, at når vi til enhver tid fokuserer på, hvad der er bedst for de børn, unge og deres familier, både de som har eller vil få brug for os, og de, som vi skal forebygge, får brug for os, så vil den fælles vision være stærkest.

Børne- og ungdomspsykiatrien har været udfordret af mange ting i mange år, og der er stadig meget der udfordrer, men samtidig er der også utroligt mange positive muligheder for forandring på vej i en transition fra at være et speciale, hvor alle kunne følge med i alt, til at blive et speciale hvor der sker så meget nyt, anderledes og godt, at ingen kan følge med i det hele.

Bestyrelsens ønske er derfor at være et fagligt selskab, hvor alle disse tråde kan knyttes sammen af vores fælles indsats og tillid til hinandens arbejde...

På bestyrelsens vegne

Dorte, Christine og Nina